

ดัชนีเศรษฐกิจ/ภาวะเศรษฐกิจสำคัญ และความคืบหน้า Brexit

- สหภาพยุโรปและสหรัฐฯ เตรียมดำเนินการขึ้นอัตราภาษีศุลกากรเพื่อตอบโต้ประเด็นพิพาทที่ทั้งสองฝ่ายต่างกล่าวกันว่า รัฐบาลของแต่ละฝ่ายให้เงินสนับสนุนแก่บริษัทผู้ผลิตในอุตสาหกรรมอากาศยานอย่างไม่ถูกต้อง เมื่อต้นสัปดาห์ นาง Cecilia Malmstrom - Commissioner for Trade ของคณะกรรมการการยุโรปคาดว่า สหรัฐฯ และสหภาพยุโรปจะปรับขึ้นภาษีศุลกากร เพื่อตอบโต้ประเด็นพิพาทจากการกล่าวหาว่า สหรัฐฯ กล่าวหาว่า สหภาพยุโรปให้เงินช่วยเหลือแก่บริษัท Airbus อย่างไม่ถูกต้อง ขณะที่สหภาพยุโรปก็กล่าวหาว่า สหรัฐฯ ให้เงินช่วยเหลือแก่บริษัท Boeing อย่างไม่ถูกต้องเช่นกัน โดยรัฐบาลสหรัฐฯ ชูจะประกาศใช้มาตรการด้านภาษีศุลกากรต่อสินค้านำเข้าจากสหภาพยุโรปซึ่งคิดเป็นมูลค่ากว่า 11 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ขณะที่สหภาพยุโรปก็พร้อมจะดำเนินการตอบโต้ในทันที หากสหรัฐฯ เริ่มบังคับใช้มาตรการดังกล่าว โดยได้มีการเปิดเผยรายชื่อสินค้านำเข้าจากสหรัฐฯ ที่เตรียมจะประกาศใช้มาตรการด้านภาษีศุลกากรซึ่งคิดเป็นมูลค่ารวมกว่า 12 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้ แม้ว่ามาตรการตอบโต้ของทั้งสองฝ่ายจะเป็นไปตามกฎหมายขององค์การการค้าโลกที่อนุญาตให้สามารถดำเนินการได้ แต่ทางด้าน นาง Malmstrom มองว่า ทุกฝ่ายน่าจะต้องการเจรจาหรือกันมากกว่า เพราะทุกฝ่ายต่างจะได้รับผลกระทบจากการดำเนินการมาตรการตอบโต้ระหว่างกัน
- คณะกรรมการยุโรปคงตัวเลขประมาณการอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจยูโรโซนปี 2562 ที่ร้อยละ 1.2 แต่ปรับลดตัวเลขประมาณการอัตราเงินเฟ้อทั่วไปยูโรโซนลดลงเล็กน้อยมาอยู่ที่ร้อยละ 1.3 ในปี 2562 และปี 2563 โดยประเมินว่า ความเสี่ยงของเศรษฐกิจยุโรปในระยะต่อไปยังคงโน้มเอียงไปในทางลบ และสถานการณ์ no-deal Brexit ถือเป็นความเสี่ยงที่สำคัญต่อการประมาณการในครั้งนี้ เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2562 คณะกรรมการการยุโรป (European Commission) ได้เผยแพร่รายงานประมาณการแนวโน้มเศรษฐกิจฉบับล่าสุด ประเมินว่า เศรษฐกิจยุโรปจะยังคงขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องในปี 2562 โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากอุปสงค์ภายในภูมิภาค ขณะที่ภาคการส่งออกจะยังคงซบเซา โดยความตึงเครียดจากปัญหาสงครามทางการค้าระหว่างประเทศที่รุนแรงขึ้นประกอบกับความไม่แน่นอนจากสถานการณ์ต่างๆ จะยังคงเป็นปัจจัยกดดันต่อแนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะในภาคการผลิต ซึ่งตัวเลขเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมายืนยันว่าการชะลอตัวในภาคการผลิตและการค้าที่ดำเนินมาตั้งแต่ปี 2561 ยังคงยืดเยื้อมาจนถึงปี 2562

แนวโน้มเศรษฐกิจยุโรปโดยรวมในระยะถัดไปจะขึ้นอยู่กับพัฒนาการของ 1) ความยืดหยุ่นของภาคบริการและตลาดแรงงานต่อผลกระทบจากกิจกรรมในภาคการผลิตที่อ่อนแอ 2) ความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจกลุ่มประเทศยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก ซึ่งสวนทางกับเศรษฐกิจเยอรมนีและอิตาลีที่ชะลอตัวลง และ 3) กลไกการส่งผ่านแรงกดดันด้านเงินเฟ้อจากค่าจ้างแรงงานที่ปรับสูงขึ้นไปสู่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน

แม้เศรษฐกิจยุโรปในไตรมาสแรกของปี 2562 จะขยายตัวได้ดีกว่าที่คาดการณ์ไว้ โดยเป็นผลมาจากปัจจัยชั่วคราว อาทิ การเตรียมสินค้าคงคลังเพื่อรองรับสถานการณ์ no-deal Brexit ซึ่งคาดว่าปัจจัยเฉพาะดังกล่าวจะค่อยๆ หดไปในไตรมาสที่ 2 ประกอบกับโอกาสที่เศรษฐกิจจะกลับมาเร่งตัวขึ้นได้ปรับลดลงจากกิจกรรมการผลิตทั่วโลกที่ยังคงซบเซาและคาดว่ายังไม่ถึงจุดต่ำสุด รวมถึงแนวโน้มด้านการค้าการลงทุนที่ยังคงได้รับปัจจัยลบจากมาตรการกีดกันทางการค้าและความไม่แน่นอนของสถานการณ์ต่างๆ ส่งผลให้คณะกรรมการการยุโรปคงตัวเลขประมาณการอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจยุโรปปี 2562 ที่ร้อยละ 1.2 และคงตัวเลขประมาณการอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจยุโรปโดยรวม 27 ประเทศ ที่ร้อยละ 1.4 ไม่เปลี่ยนแปลงจากการประมาณการครั้งก่อน

ด้านอัตราเงินเฟ้อ แม้ค่าจ้างแรงงานจะปรับสูงขึ้นอย่างแข็งแกร่ง แต่จากอุปสงค์ที่ซบเซาและความไม่แน่นอนจากสถานการณ์ต่างๆ ที่ยังคงอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้บริษัทต่างๆ ไม่สามารถปรับขึ้นราคาสินค้าและบริการได้ ประกอบกับราคาน้ำมันที่คาดว่าจะยังอยู่ในระดับต่ำต่อไป ส่งผลให้คณะกรรมการการยุโรปปรับลดตัวเลขประมาณการอัตราเงินเฟ้อทั่วไปยุโรปลงเล็กน้อยจากประมาณการครั้งก่อนมาอยู่ที่ร้อยละ 1.3 ในปี 2562 และปี 2563

ความเสี่ยงของเศรษฐกิจยุโรปในระยะต่อไปโน้มเอียงไปในทางลบ โดยเศรษฐกิจยุโรปมีความเชื่อมโยงกับความอ่อนแอของเศรษฐกิจโลกมากกว่าที่ผ่านมา ซึ่งความตึงเครียดจากปัญหาสงครามทางการค้าที่รุนแรงขึ้นจะส่งผลให้กิจกรรมทางด้านการค้าและการผลิตชะลอตัวอย่างยาวนานและอาจทำให้สถานะทางการเงินตึงตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ความกังวลต่อสถานการณ์ของเศรษฐกิจจีนและความตึงเครียดทางด้านการเมืองในกลุ่มประเทศตะวันตกที่ทวีความรุนแรง ยังได้เพิ่มความกังวลต่อแนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยรวม ขณะที่สถานการณ์ภายในยุโรปเองนั้น no-deal Brexit ถือเป็นความเสี่ยงที่สำคัญที่สุดต่อการประมาณการในครั้งนี้ เนื่องจากการตัวประมาณการทั้งหมดอยู่ภายใต้สมมติฐานที่ว่า สภาวะแวดล้อมทางการค้าระหว่างกลุ่มประเทศยุโรป 27 ประเทศ กับสหราชอาณาจักรยังคงเป็นไปในแนวทางเดิมภายหลัง Brexit

- **เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2562 รัฐบาลฝรั่งเศสอนุมัติมาตรการจัดเก็บ digital services tax บนรายได้ที่เกิดขึ้นในฝรั่งเศสของบริษัทระหว่างประเทศที่ให้บริการด้านระบบดิจิทัล** สืบเนื่องจากผลการประชุมรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงการคลัง G20 ที่เมืองฟูกูโอกะ ญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 8-9 มิถุนายน 2562 ที่เห็นชอบจะร่วมมือกันเพื่อสนับสนุนระบบภาษีระหว่างประเทศที่เป็นธรรม และยั่งยืน โดยเฉพาะความท้าทายใหม่ๆ ที่เกิดจากการค้าในรูปแบบดิจิทัล เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2562 รัฐบาลฝรั่งเศสได้อนุมัติมาตรการจัดเก็บ digital services tax บนรายได้ที่เกิดขึ้นในฝรั่งเศสของบริษัทระหว่างประเทศที่ให้บริการด้านระบบดิจิทัล อาทิ Google และ Facebook ที่อัตราร้อยละ 3 รวมถึงให้มีผลบังคับใช้ย้อนหลังไปจนถึงต้นปี 2562 แม้ว่ามาตรการดังกล่าวจะไม่ได้ได้รับความเห็นชอบอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ในระดับสหภาพยุโรป โดยได้รับการคัดค้านจาก ไอร์แลนด์ เช็ก สวีเดน และฟินแลนด์

คณะกรรมการการยุโรปประเมินว่า บริษัทโดยทั่วไปจะต้องเสียภาษีที่อัตราร้อยละ 23 บนกำไรที่ได้จากการดำเนินธุรกิจยุโรป ขณะที่กลุ่มบริษัทซึ่งให้บริการทางด้านอินเทอร์เน็ตเสียภาษีเพียงอัตราร้อยละ 8-9 เท่านั้น ทำให้รัฐบาลฝรั่งเศสมองว่า กลุ่มบริษัทผู้ให้บริการทางด้านอินเทอร์เน็ตควรถูกเรียกเก็บภาษีบนพื้นฐานของพื้นที่ที่มีการให้บริการจริง ไม่ใช่เพียงถูกเรียกเก็บบนพื้นฐานของที่ตั้งสำนักงานใหญ่ ซึ่งทำให้บริษัทเหล่านี้ไม่ต้องเสียภาษีหรือเสียภาษีในอัตราที่ต่ำเกินไปบนรายได้จากการประกอบธุรกิจภายนอกประเทศ

อนึ่งในวันเดียวกัน กระทรวงการคลังสหราชอาณาจักรได้เปิดเผยข้อมูลว่า กำลังเตรียมมาตรการที่จะจัดเก็บภาษีจากกิจการที่มีรายได้จาก social media platform search engine และ digital market place ซึ่งจะต้องกำหนดขอบเขตต่อไป ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2563 เป็นต้นไป ในอัตราร้อยละ 2 และยกเว้นรายได้ 25 ล้านปอนด์แรก

สถานการณ์ Brexit สัปดาห์นี้

- รายงาน Financial Stability ของธนาคารกลางอังกฤษระบุว่า ปัจจุบันระบบการเงินของสหราชอาณาจักรมีความพร้อมที่จะรับมือกับ worst-case scenario ในกรณีที่เกิด no-deal Brexit และสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนในเวลาเดียวกัน ในรายงาน Financial Stability ของธนาคารกลางอังกฤษระบุว่า ปัจจุบันระบบการเงินของสหราชอาณาจักรมีความพร้อมที่จะรับมือกับ worst-case scenario ในกรณีที่เกิด no-deal Brexit และสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนในเวลาเดียวกัน โดยประเมินว่า โอกาสที่จะเกิดกรณี no-deal Brexit ได้ปรับสูงขึ้นจากเมื่อช่วงต้นปี อย่างไรก็ตาม ธนาคารพาณิชย์ในสหราชอาณาจักรก็มีความพร้อมมากขึ้นในการรับมือกับกรณี no-deal Brexit เช่นกัน เนื่องจากในปี 2561 ธนาคารพาณิชย์สหราชอาณาจักรได้สะสมเงินสำรองมากขึ้น จึงมีเงินสำรองคิดเป็นมูลค่าประมาณ 1 ล้านล้านปอนด์ในปัจจุบัน ซึ่งน่าจะสนับสนุนให้มีสภาพคล่องในระบบการเงินของสหราชอาณาจักรเพียงพอในกรณี worst-case scenario โดยสมมติฐานในการทำ stress test ของธนาคารกลางอังกฤษภายใต้กรณีที่เกิด worst-case scenario นั้น คาดว่าเศรษฐกิจสหราชอาณาจักรจะหดตัวร้อยละ 4.7 อัตราการว่างงานจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 9.5 และราคาอสังหาริมทรัพย์จะปรับลดลงร้อยละ 33

อย่างไรก็ตาม นาย Mark Carney ผู้ว่าการธนาคารกลางอังกฤษ กล่าวว่า “Financial stability doesn’t mean market stability” แม้ว่าระบบการเงินของสหราชอาณาจักรจะมีความพร้อมที่จะรับมือกับ worst-case scenario แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าราคาสินทรัพย์ในตลาดการเงินจะไม่ผันผวน กล่าวคือ ค่าเงินปอนด์ อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล รวมถึงราคาอสังหาริมทรัพย์ ก็อาจจะได้รับผลกระทบในเชิงลบได้ โดยทางธนาคารกลางอังกฤษยังคงเป็นห่วงโดยเฉพาะผลกระทบต่อสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องค่อนข้างต่ำ อาทิ commercial property และ leveraged loans ของบริษัทต่างๆ ที่มีเม็ดเงินลงทุนลดลงอย่างมีนัยสำคัญในช่วงที่ผ่านมา จากความกังวลเกี่ยวกับกรณี no-deal Brexit ธนาคารกลางอังกฤษจึงจะเพิ่มมาตรการในการติดตามดูแลกองทุนรวมต่างๆ โดยเฉพาะกองทุนรวมที่ถือสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาสภาพคล่องเหมือนกองทุนของ นาย Neil Woodford ที่ไม่สามารถขายสินทรัพย์มาจ่ายเงินคืนนักลงทุนที่ขายหน่วยลงทุนได้

(ข้อมูลระหว่างวันที่ 8-12 กรกฎาคม 2562)